CENTRALNA BANKA
CRNE GORE

Sektor za finansijske i bankarske operacije

-Odjeljenje za upravljanje međunarodnim rezervama-

Izvještaj sa međunarodnog finansijskog tržišta

(24. februar 2025 – 28. februar 2025.)

Podgorica, 05. mart 2025. godine

Nedeljni pregled kratkih vijesti

- Cijena zlata je u ovoj nedelji pala sa početnih $2,938.65 za uncu na $2,857.83 za uncu kako su investitori prodavali ovaj plemeniti metal da bi ostvarili profit.

- Cijena nafte je u ovoj nedelji pala sa $73.80 na $73.27 za barel zbog neizvjesne spoljne politike koju vodi predsjednik SAD-a, kao i zbog mogućnosti da bi carine na uvoz iz Kine i Kanade mogle da smanje globalnu tražnju za naftom.

- Finalni podaci o inflaciji u euro zoni su pokazali da je stopa inflacije u januaru na mjesečnom nivou ostvarila pad od 0.3%, ali da je na godišnjem nivou ostvarila rast od 2.5%.

FX VIJESTI

EUR/USD

Kurs EUR/USD se u ponedeljak blago kolebao, a u utorak je porastao uslijed komentara Izabel Šnabel koja je sugerisala na oprezan pristup pri smanjenju kamatne stope, a dodala je i da je neutralna kamatna stopa možda na većem nivou nego što su to ranije procjene pokazivale. U srijedu je kurs slabio uslijed nejasnih Trampovih obećanja da će uvesti carine Evropi, kao i odlaganja nameta koji su planirani za Kanadu i Meksiko što je izazvalo neizvjesnost na tržištu. Američki predsjednik Tramp je rekao da će tarife prema Kanadi i Meksiku stupiti na snagu 2. aprila, da bi Bijela kuća kasnije potvrdila rok 4. mart i dodala da se Tramp još nije odlučio za to moguće produženje. Euro je slabio i kako se čekala vijest o napretku u naporima njemačkih konzervativaca da formiraju koalicionu vladu nakon pobjede na izborima. Poslednja dva dana kurs je slabio uglavnom zbog najava SAD-a da će 4. marta biti uvedene tarife prema Kanadi i Meiksiku, kao i dodatnih 10% na uvoz iz Kine.

EUR/GBP

Kurs EUR/GBP je prva dva dana bilježio blagi rast. Kurs je rastao kako se izgledi u pogledu kamatne stope za Banku Engleske komplikuju. Naime, Ofgem (Kancelarija za regulaciju tržišta gasa i električne energije u Velikoj Britaniji) je najavila povećanje cijene energije za 6.4% od aprila. Ovo bi moglo podstaći rast inflacije u Velikoj Britaniji, što bi zauzvrat moglo da smanji očekivanja da će BoE smanjiti kamatne stope u ovoj godini. U srijedu i četvrtak je kurs slabio. Britanska vlada je rekla da će povećati vojnu potrošnju. Rejčel Rivs, ima za cilj da unaprijedi trgovinu sa SAD-om, uprkos tarifnim prijetnjama. Ona je naglasila važnost stabilnog mirovnog sporazuma za okončanje ukrajinsko-ruskog sukoba za globalnu ekonomsku korist. U petak je funta smanjila prethodne gubitke nakon što je zamjenik guvernera BoE, Dejv Ramsden, rekao da će kreatori politike posvetiti „veliku pažnju" snižavanju kamatne stope zbog određenih znakova uporne inflacije.

EUR/JPY

Kurs EUR/JPY se u prvoj polovini nedelje blago kolebao i u prosjeku je iznosio 156.63. Jen je slabio zbog zabrinutosti da bi američke carine mogle odložiti potencijalno povećanje kamatnih stopa u Japanu, a jačao je kako zvaničnici planiraju oštrije kontrole u pogledu kineske industrije poluprovodnika. U četvrtak je kurs pred kraj dana pao kako se očekivalo da će Banka Japana povećati kamatnu stopu, što je podstaklo tražnju za sigurnim sredstvima, a kasnije i zbog izjave predsjednika Trampa da će uvesti tarife. Kurs EUR/JPY je u petak zabilježio rast, uslijed smanjene tražnje ka sigurnim sredstvima.

Tabela br. 1 – Kursevi najznačajnijih valuta

	24.02.2025.[1]	28.02.2025.[2]	% Promjena
EUR/USD	1.0458	1.0375	-0.79
EUR/GBP	0.82789	0.82494	-0.36
EUR/JPY	156.15	156.27	0.08
EUR/AUD	1.64558	1.67103	1.55
EUR/CHF	0.93960	0.93706	-0.27
USD/JPY	149.27	150.63	0.91
GBP/USD	1.2632	1.2577	-0.44

Tabela br. 2 – Pregled referentnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka

Centralna banka	Referentna kamatna stopa	Visina referentne kamatne stope	Naredno zasijedanje
European Central Bank (ECB)	„ECB main refinancing rate“	2.90%	06.03.2025.
Federal Reserves (Fed)	„Federal Funds Target Rate“	4.50%	19.03.2025.
Bank of Japan (BoJ)	„Overnight Call Rate“	0.50%	19.03.2025.
Bank of England (BoE)	„Official Bank Rate“	4.50%	20.03.2025.
Swiss National Bank (SNB)	„Libor Target Rate“	0.50%	20.03.2025.
Bank of Canada (BoC)	„Target Overnight Rate“	3.00%	12.03.2025.
Reserve Bank of Australia (RBA)	„Cash Rate Target“	4.10%	01.04.2025.

Tabela br. 3 – ESTR i Euribor

	24.02.2025.[1]	28.02.2025.[2]	Promjena u baznim poenima
ESTR	2.667	2.658	-0.90
Euribor 1w	2.641	2.607	-3.40
Euribor 1m	2.595	2.463	-13.20
Euribor 3m	2.521	2.464	-5.70
Euribor 6m	2.447	2.355	-9.20
Euribor 12m	2.463	2.394	-6.90

[1] Vrijednost na otvaranju tržišta u ponedeljak.
[2] Vrijednost na zatvaranju tržišta u petak.

Tabela br.4 - Ekonomski indikatori u periodu od 24.02.2025 - 28.02.2025.

Zemlja	Indikator	Period	Očekivana vrijednost	Aktuelna vrijednost	Prethodna vrijednost
Euro zona	**Indeks potrošačkih cijena (CPI)** Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo.	Januar Finalni podaci MoM% YoY%	-0.3% 2.5%	-0.3% 2.5%	-0.3% 2.4%
	Ekonomsko povjerenje (Economic Confidence) Mjeri stepen optimizma koji potrošači osjećaju o ukupnom stanju ekonomije i njihovoj ličnoj finansijskoj situaciji. Ako potrošač ima poverenja u ekonomiju neposredne i bliske budućnosti i svoje lične finansije, tada će potrošač potrošiti više nego što uštedi.	Februar	95.9	96.3	95.3
Njemačka	**IFO Poslovna klima (IFO Business Climate)** Odnosi se na ispitivanje njemačkih firmi o trenutnim uslovima poslovanja u Njemačkoj, kao i njihova očekivanja za narednih 6 mjeseci.	Februar	85.8	85.2	85.2
	GfK Povjerenje potrošača (GfK Consumer Confident) Povjerenje potrošača mjeri nivo povjerenja domaćinstava u pogledu ekonomskih performansi.	Mart	-21.6	-24.7	-22.6
	Indeks potrošačkih cijena (CPI) Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo.	Februar Preliminarni podaci MoM% YoY%	0.4% 2.3%	0.4% 2.3%	-0.2% 2.3%
Francuska	**Indeks potrošačkih cijena (CPI)** Procjenjuje promjene u troškovima života, mjereći promjene cijena u korpi potrošačkih dobara i usluga, koje koristi prosječno domaćinstvo.	Februar Preliminarni podaci MoM% YoY%	0.2% 1.0%	0.0% 0.8%	0.2% 1.7%
	Bruto domaći proizvod (GDP) Mjeri vrijednost proizvoda i usluga proizvedenih unutar zemlje. BDP je najobuhvatnija mjera ekonomskog outputa i obezbjeđuje ključni uvid u glavne pokretače jedne ekonomije.	4Q Finalni podaci QoQ% YoY%	-0.1% 0.7%	-0.1% 0.6%	-0.1% 0.7%
SAD	**Novi zahtjevi nezaposlenih (Initial Jobless Claims)** Mjeri broj ljudi koji su po prvi put predali zahtjeve za naknade za nezaposlene.	Februar 22 k=hiljada	221k	242k	220k
	Lična potrošnja (Personal spending) Lična potrošnja je ukupna vrednost dobara i usluga koje su kupila domaćinstva u određenom period.	Januar	0.2%	-0.2%	0.8%
Japan	**Industrijska Proizvodnja (Industrial production)** Mjeri promjene u obimu outputa proizvedenih u proizvodnom, uslužnom i rudarskom sektoru.	Januar Preliminarni podaci MoM% YoY%	-1.1% 2.8%	-1.1% 2.6%	-0.2% -1.6%

EVROPSKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Prinos na 10-godišnje njemačke obveznice je u ovoj nedelji pao sa 2.46% na 2.40%. Početkom nedelje pad je bio uzrokovan praćenjem kretanja na američkom tržištu obveznica. U ostatku sedmice prinos je slabio zbog zabrinutosti u pogledu ekonomskog rasta euro zone, što povećava očekivanja da će ECB da nastavi sa smanjenjem kamatne stope u ovoj godini. Dodatno je prinos slabio i zbog rasta tražnje za sigurnim sredstvima kako Trampova objava o carinama prema Meksiku, Kanadi i Kini izaziva neizvjesnost na tržištu. Na samom kraju nedelje prinos je prekinuo pad i stabilizovao se oko nivoa od 2.41%.

AMERIČKO TRŽIŠTE DRŽAVNIH OBVEZNICA

Prinos na 10-godišnje američke obveznice je u ovoj nedelji pao sa 4.43% na 4.20%. Do pada prinosa je došlo kako je objavljena serija slabih ekonomskih podataka u SAD-u, a što je povećalo očekivanja da bi Fed mogao da smanji kamatnu stopu tokom ove godine. Podaci su pokazali da je povjerenje potrošača palo više od očekivanja i da je na najnižem nivou još od juna prošle godine. Od druge polovine sedmice, a nakon najve Trampa o tarifama, povećale su se spekulacije da bi Fed tokom ove godine mogao da smanji kamatnu stopu zbog očekivano negativnog uticaja tarifa na ekonomski rast. Na samom kraju nedelje je objavljeno da je PCE indeks za januar ostvario usporavanje, a da je lična potrošnja pala, što je navelo ekonomiste da smanje svoje procjene za rast u I kvartalu ove godine, a to je uticalo da prinos na 10-godišnje obveznice dodatno oslabi.

ZLATO

Cijena zlata je u ovoj izvještajnoj nedelji konstantno slabila, pa je pala sa početnih $2,938.65 na $2,857.83 samom kraju nedelje. Cijena zlata je slabila u ovoj sedmici kako su investitori iskoristili raniji rast cijene ovog plemenitog metala da bi ostvarili profit.

NAFTA

Cijena nafte je u ovoj nedelji pala sa $73.80 na $73.27 za barel. Najveći pad cijene nafte se desio u utorak zbog neizvjesne spoljne politike koju vodi novi predsjednik SAD-a u pogledu Ukrajine, kao i trgovinskog rata sa saveznicama. Sa druge strane analitičari sugerišu da bi ukidanje sankcija Rusiji moglo da poveća ponudu nafte, a da bi carine na uvoz iz Kanade i Kine mogle da smanje globalnu tražnju za naftom. Sve ovo je dovelo do oštrog pada cijene nafte. Sredinom sedmice nastavljen je pad cijene ovog energenta, ali sporijim tempom zbog potencijalnog mira između Rusije i Ukrajine. Narednog dana cijena ovog energenta je počela da raste, a rast je bio prisutan do kraja izvještajnog perioda. Rast se desio nakon što je predsjednik SAD-a ukinuo licencu Chevronu da radi u Venecueli, što je povećalo zabinutost u pogledu snadbijevanja naftom posebno za rafinerije u SAD-u. Izlazak Chevrona iz Venecuele bi mogao da utiče na pad proizvodnje nafte u toj zemlji i da u konačnom utiče negativno na rafinerije u SAD-u.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer) *Navedeni pregled kretanja zasnovan je na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBCG. CBCG ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.*